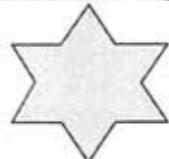

על המשא ומתן בין יעקב והמלך בתום המאבק השקול, מתפתח דו-שיח בין יעקב למלאך: המלאך מבקש מייעקב לשחררו (לב, כז), כי יעקב אחז בו, בדרך המתאבקים, המנסים להפיח לו את זה. כמובן, שיעקב אחז בו בחזקה וידיו היהיטה על העילונה. אז: המלאך בקיש רשות לחזור למקוםו, כי כבר סיים את תפקידו להעביר את המסריהם לייעקב. עתה, על פי ריש"י, עליו לחזור למרום לומר שירה. אבל יעקב אינו מרפה, מנצל את "לחץ" המלאך, ואומר לו: "קדום תברך אותנו". ויש לדון: אם היה זה מלאך ה', הריך שהבקשה? אלא, יעקב בקיש ברכה זו, כדי לאזן את פשר הבקשה! יחס שהתקלקל עקב גניבת הברכה ייחס עשו אליו, יחס שהרכות מגיעות לעקב בדיון, כי ה' גילה אליו פערם, ברכו, והחליף את שמו. הוא גם נאבק= עבר תלאות, חישולים, עד בניסיונות, שהוא מתפיס איתו, שהרי "שלוחו של אדם כמותו". מעתה יבין עשו, שעקב הוא מבורך על ידי "עליו", ועליו להכיר בכך ולכנן לסלוח על לקיחת הברכה, כי אולי היה זה רצון ה'!

המלך שואל את יעקב: "מה שפט?" (שם, פסוק כת) וברור לנו, שהוא יודע את שמו. אלא, יש פה רמז לבאות: יעקב עונה, וזה המלאך עונה לו (שם, פסוק כת), שמו משתנה ל"ישראל". لكن השאלה באה, כדי להבהיר את עניין השינוי. ומה פשר השם החדש? "כי שפט" עם אלקים ועם אנשים, עליון, כלומר: נאבקת עם "אלקים" – עם עשו ולבן – גברת שלטתך בו. נאבקת עם "אנשים" – עם עשו ולבן – גברת

"מתורתם"

יעקב וישראל

יעקב אבינו נאבק עם המלאך, וכך. המלאך מבקש ממנו שיניח לו לכת, אך יעקב מונחה זאת בכך שיברך אותו. המלאך, בלית ביריה, מענה לבקשה ומשנה את שמו של יעקב לישראל – "כי שפטת עם אלקים ועם אנשים, ותוקל" (לב, כת).

בהמשך הפרשה, נראה הקב"ה לעקב "בבאו מפוז אכם" (לה, ט) וمبرך אותו שם, באופן דומה מזו של המלאך שנאבק בו – "שָׁמֵךְ יִצְחָקֶב, לֹא יִקְרָא שָׁמֵךְ עוֹד יַעֲקֹב" (שם, פסוק י'). ישראל תקיה שפט, ניקרא את שמו של אל" (שם, פסוק י'). לכאורה, שינוי השם מ"יעקב" ל"ישראל" הוא שינוי דרמטי יותר, מאשר שינוי שמו של "אברהם" ל"אברהם". למרות זאת, הקורא ל"אברהם" – "אברהם", עbor בעשה ובלאו, ואילו לגבי "ישראל", שמו הקודם נשאר – "לא שיעקר יעקב ממקומו, אלא ישראל יעקר ויעקב תפלו" (ברכות יג, א).

כבר עמדו פרשנים על ההבדל שבין השמות. "יעקב" –

-

מבטא את העקיבה ואולי אף את הרמייה, ואילו ישראל את קישור. הניגוד החריף בין השמות, עולה מנבואת ישעיהו – "וְיַהְיָה קָעָקָב לְמִשְׁוּרָה" (ישעיה מ, ד).

אפשר, שיעקב ביקש אישור למפרע על הברכות שנגב משעו, כפי שכותב רשי"י (לב, כת): "לא יאמיר עוד שהברכות באו לך בעקבה וברמיה, כי אם בשערך ובגלו פנים", ואפשר

אתה וויס

עליהם. בשם "יעקב" יש מעט גנאי, כי עשו, למשל, אמר עליו: "וַיַּעֲקֹב נָבִנִי זֶה פָּגָמִים" (כו, לו), כלומר: רימה אותה. אבל מעתה,שמו במשמעות נוספת: "ישראל", עשו קישר בעניין ה' ואדם, ולא מרפה עוד. כאמור, יעקב רוצה לישר את ההדורים עמו עשו, והשם החדש יכול לפחות לעקב בדיון, כי עשו להבינו, כייל, שהרכות מגיעות לעקב בדיון, כי ה' גילה אליו פערם, ברכו, והחליף את שמו. הוא גם נאבק= עבר תלאות, חישולים, עד בניסיונות, והתגבר = "שפטת".

לסימן, מה בא סיפור זה למדנו היום? על פי הקבלה, שהמלך היה שליח-עשו, שרצה, בעסם, להשמיד את יעקב, לא הצליח, אלא גרם לו סבל, על ידי הפעעה בירך. בכך שרמו לדורות, שעמידים צאצאי עשו לפגוע בצאצאי יעקב, אבל לעולם לא יצלו השמידם כליל, ובהיסטוריה שלנו דוגמאות רבות לכך. תמיד נושענו לבסוף, בחסדיו ה', וגם לתשועה יש רמז בכתב: "וניבא יעקב שלם, עיר שכם" (לג, יח).

מנחיםadelshayin

דיין ברכות התורה. נמצא, שלענין ברכת הרעם והברק, יומן נחשב קיומ והليلת שלאחריו. על כן, אם קם משות הלילה – צrisk לבך, אף שבירך בלילה שלפניו. וכן, אפילו אם בירך בבורכו של היום וعصיו מאוחר בלילה – לא יברך שוב.

הרב שלמה זלמן אויערבך (שם, סק"מ) הוסיף, שאיפלו אם לא עלה עמוד השחר – יברך, שקיים אחר שנת לילה נחשבת בעניין האדים ליום חדש. ה"קנות השולחן" (סימון סו, סקכ"ג) כתוב לדרכו זו, שאיפלו שישן שנת קבע בצהרים – לא יברך שוב, אלא רק שנת קבוע בלילה, כאמור.

ה"משנה ברורה" (שם, יב) הוכיח מה"שולחן ערוך", ששיעור הברכה על רעים וברקים הוא דוקא ב"כדי דבר", ואם עבר יותר מ"כדי דבר" מעת שראה הברך או שמע הרעם – שוב לא יברך.

עד הוסיף, שמטעם זה, כאשר עשה צרכיו ונטל ידיו ושם קול רעם או ראה ברך – יברך תחילת עליהם ואחר כך יאמר "אשר יצרא".

הרב שלמה זלמן אויערבך ("מנחות שלמה") – זה דוקא באותו יום, אך ביום אחר בכל אופן צריך לשוב ולברך שוב.

הרב שלמה זלמן אויערבך ("הליקות שלמה") – תפילה פכ"ג, הלכה כה), הרב שמואל ואוזר ("שער העין", עמוד תל), "יצץ אליעזר" (ח'יח, סימון עח) ועוד פוסקים כתבו, שהليلת הולך אחר היום כדי

פינה ההאלכה

ברכות הרואה על ברקים ורעים (ג)
ה"שולחן ערוך" (רכז, ב) פסק: "כל זמן שלא נתפזרו העבים, נפטר בברכה אחת. נתפזרו בין ברך לבך ובין רעם לרעם, צrisk לחזור ולברך".

ה"משנה ברורה" (שם, ח) ביאר, שחזור ומברך אם נתפזרו העבים, דוקא כאשר השמים נטהרו וזופו למגמי ואחר כך נתקדרו השמים בעבים ושמע עוד רעם או ראה ברך, משום שرك אז נחשב בדבר חדש. אבל כאשר העבים נתפזרו על ידי הרוח ועדין מעון ברקיין, נפטר הכל על ידי הברכה הראשונה ואין צrisk לחזור ולברך שוב.

עוד הוסיף ה"משנה ברורה" בשם הירושלמי, שמה שאמרנו שאינו מברך אם לא נתפזרו העבים, זה דוקא באותו יום, אך ביום אחר בכל אופן צריך לשוב ולברך.

הרב שלמה זלמן אויערבך ("הליקות שלמה") – תפילה פכ"ג, הלכה כה), הרב שמואל ואוזר ("שער העין", עמוד תל), "יצץ אליעזר" (ח'יח, סימון עח) ועוד פוסקים כתבו, שהليلת הולך אחר היום כדי

שהוא מבקש על העתיד, שמעתה נאיל לא יצטרך לדרך של עקיבא, אלא יוכל להשיג את מבווקשו בדרך של ישרות. בין כך ובין כך, יעקב אבינו מסמל את מידת האמת – "תיתן אמת ליעקב" (מיכה ז, כ). אולם, כאמור, שביחס לאבותיו מודת האמת של שולמה פחותה משליהם.

הרabb שטיינולץ ("חיי עולם", פרשת וישלח) מביט על התמונה במבט רחב ומסביב, שהמחשبة שנקודות הבחירות שלנו נעה בין אמת ו舍ker, היא אשלה. התהום של האמת צר יותר מכפי שהוא חשוב, והוא אימנוני לעולם הזה – "עלמא דשקרן". עצם החווים החברתיים נגדרו לאבותיו מודת האמת כללים ה' הכל, מכם ומכם, טומנים בחובם שקר גדול. הגדרתו של השקר היא פער בין החוץ והפנים, ופער כזה נמצא בעולם על כל צד וועל.

ה"אמת לעקב", אומר הרabb שטיינולץ, "כוללת בתוכה גם את מה שיעקב עשה עם עשו וגם את מה שהוא עשה עם לבן, זה חלק מההיאומי מסוג אחר. זו לא האמת המופשטת, אלא האמת של מה שאפשר לעשותות בנסיבות. וזה חלק מסוים מעבודתו – אני לא יכול לשבור את כל המגבילות והגבولات שלו, אני כן יכול לנסת למצוות דרךם, לעקור אותם, לעבר דרכם, ולצאת מהם באיזושו אופן בשלום, על אף שהוא אולי לא אמת שלמה. لكن יעקב, הוא האmittiy שבabort, ולכן על אף שששתנה שמו ל"ישראל", שם "יעקב" אינו נערך מקומו.

איתי וויס

"חנוך לנער"

אמר (כח, טז): "אכן יש hi במקומות הזהי, שהחלהיט המאמר שהיתה השגתו נבוארית... הנה אם יתקיים זה ולא יגוט החטא למנעו, הנה אז אכן שאר היעדים שנאמרו על זרעי – יתקיימו בהכרח והם יהיה ה' ליל לאלקים, רוצה לומר, שתרכה השגתו בזרע כאשר דבר ליל. וגם שיהאנן הזאת אשר שמי מכביה יהיה בית אלקלים' לעתיד לבל ושם יביאו משרותיהם בנינו זורעו וזהו צכל אשר תקון לי עשר אעשרה לך", שזה על רענו נאמר. אם כן, מבון יעקב שחייב שכך יתקיים, שכן היה מיר ביה בית ה' בראש הקברים ונשא מגבעות", צריכה להתקיים קודם הנבואה (עובדיה א, כא): "וְעַל מוֹשָׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשִׁפְטוֹת אֶת הָר עַשְׂוֹן וְהַתְּהִנֵּה לְהַלְלוֹת".

לפייך סוטה יעקב מדרכו כדי להפגש עם עשו ולבן הוא הולך לשכם כדי ל凱נות את השדה, על מנת להתחילה את ההתנ cholות. רק כאשר אומר לו ה' מזבח לאל ה'ךראה אליך', דהינו, שעלו, על יעקב לקיים הנדר בינו, הוא מבין שהדרך לבניו, צריכה להסלל על ידו, על ידי קיומ נדרו. נפתלי יערוי